

Målnummer:	UM19581-19	Avdelning:	1
Avgörandedatum:	2020-06-22		
Rubrik:	Ett förordnande som offentligt biträde för en förvarstagen person omfattar även åtgärden att överklaga ett beslut om övervakat besök enligt 11 kap. 4 § utlänningslagen.		
Lagrum:	<ul style="list-style-type: none"> • 27 § rättshjälpslagen (1996:1619) • 5 § lagen (1996:1620) om offentligt biträde • 11 kap. 4 § och 18 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716)		
Rättsfall:	<ul style="list-style-type: none"> • MIG 2009:18 • MIG 2019:20		

REFERAT

DE förordnades av Migrationsverket den 16 augusti 2019 som offentligt biträde för en person i ett ärende om avvisning eller verkställighet av ett beslut om avvisning, men endast i fråga om förvar. Den 9 november 2019 beslutade Migrationsverket att det besök som DE:s klient begärt att få ta emot i lokalen där han hölls i förvar skulle övervakas. Beslutet överklagades till migrationsdomstolen med biträde av DE och DE förbehöll sig rätten att komma in med en kostnadsräkning före målets avgörande.

Förvaltningsrätten i Göteborg, migrationsdomstolen (2019-11-26, ordförande Lindén), avslog överklagandet och avvisade DE:s yrkande om ersättning utan att ge honom tillfälle att skicka in en kostnadsräkning. Som skäl för att avvisa yrkandet om ersättning angav migrationsdomstolen följande. DE har varit förordnad som offentligt biträde för klaganden i fråga om förvar. Migrationsdomstolen bedömer att biträdesförordnandet i fråga om förvar, som anses gälla även beslut om avskiljande och häktesplacering av den förvarstagne, inte kan omfatta beslut om övervakning av besök. DE kan därför inte beviljas ersättning för nedlagt arbete.

DE överklagade beslutet att avvisa yrkandet om ersättning och yrkade att Migrationsöverdomstolen skulle bevilja honom ersättning för kostnader i migrationsdomstolen i samband med överklagandet av Migrationsverkets beslut om övervakning av besök. I andra hand yrkade han att målet skulle återförvisas till migrationsdomstolen för ny handläggning. Han förde fram bl.a. följande. Migrationsverket faxade en kopia av beslutet om övervakning till honom och kontaktade honom senare för hans klients räkning för att upplysa honom om att klienten ville ha hjälp med att överklaga beslutet. Migrationsverket har uppenbarligen uppfattat att beslut om övervakat besök omfattas av hans biträdesförordnande. Både han och hans klient har uppfattat förordnandet på samma sätt. De kostnader han begär ersättning för är skäligen och de vidtagna åtgärderna har varit påkallade för att tillvarata klientens intresse. Migrationsdomstolen avvisade hans yrkande om ersättning utan att han dessförinnan fått möjlighet att komplettera målet med en kostnadsräkning. Kostnadsräkningen ges därför in till Migrationsöverdomstolen.

Justitiekanslern motsatte sig inte bifall till överklagandet och förde fram bl.a. följande. DE:s biträde vid överklagandet av beslutet om övervakat besök skulle kunna anses ingå i det uppdrag som följer av hans förordnande som offentligt biträde i fråga om förvar. För det talar den omständigheten att beslutet om övervakat besök är av inskränkande karaktär och kan överklagas. Mot bakgrund av vad som uttalats i förarbetena om överklagandemöjligheten vad gäller beslut under förvarstiden kan det ifrågasättas om lagstiftarens avsikt varit att den asylsökandes möjligheter till rättsligt biträde skulle begränsas till överklagande av beslut om avskiljande och häktesplacering.

Sveriges advokatsamfund som getts tillfälle att yttra sig i målet förde fram bl.a. följande. Ett beslut om övervakat besök kan inte ses isolerat från förvarsbeslutet utan har, i likhet med ett beslut om avskiljande och placering av den förvarstagne, ett sådant samband med den rättsliga angelägenhet i vilken det offentliga biträdet är förordnad att det bör omfattas av uppdraget. En advokat har en lagstadgad skyldighet att iakttä god advokatsed. Det innebär att advokaten ska visa trohet och lojalitet mot klienten, tillvarata sin klients intressen på bästa sätt och bevaka dennes rätt i ärendet. Att under aktuella förutsättningar inte biträda klienten vid ett överklagande av beslut om övervakat besök, vilket innebär ytterligare en inskränkning för den förvarstagne, skulle således kunna strida mot god advokatsed. Ersättning för överklagande av här aktuellt beslut bör därför beviljas.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2020-06-22, Fridström, Krüll, referent, och Braun Hotti / föredragande Pettersson), yttrade:

Frågan i målet är om ett förordnande som offentligt biträde för en person som hålls i förvar omfattar överklagande av ett beslut om övervakat besök enligt 11 kap. 4 § utlänningslagen (2005:716).

Av 11 kap. 4 § utlänningslagen framgår att en utlänning som hålls i förvar ska ges möjlighet att ta emot besök och på annat sätt ha kontakt med personer utanför lokalen utom om besöket eller kontakten i ett särskilt fall skulle försvåra den verksamhet som rör förvaret. Om det är nödvändigt med hänsyn till säkerheten, får ett besök övervakas. Ett besök av ett offentligt biträde eller en advokat får övervakas endast om biträdet eller advokaten själv begär det.

Migrationsverkets beslut om bl.a. övervakat besök får enligt 14 kap. 10 § utlänningslagen överklagas till en migrationsdomstol.

Av 18 kap. 1 § första stycket 4 utlänningslagen framgår att offentligt biträde ska förordnas för den som åtgärden avser, om det inte måste antas att behov av biträde saknas, i mål och ärenden om verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning enligt denna lag, dock endast när det gäller fråga om förvar enligt 10 kap. 1 eller 2 § och utlänningen hållits i förvar sedan mer än tre dagar.

Av 5 § lagen (1996:1620) om offentligt biträde framgår att bestämmelserna om ersättning till rättshjälpsbiträde i bl.a. 27 och 28 §§ rättshjälpslagen (1996:1619) ska tillämpas även i fråga om ett offentligt biträde. Ett rättshjälpsbiträde har enligt 27 § rättshjälpslagen rätt till skälig ersättning för arbete, tidsspillan och utlägg som uppdraget har krävt. Enligt 28 § samma lag fastställs ersättning till ett rättshjälpsbiträde i samband med att den rättsliga angelägenheten avgörs genom dom eller beslut eller när rättshjälpsärendet avslutas på något annat sätt.

Migrationsöverdomstolen har i MIG 2009:18 gjort bedömningen att ett förordnande som offentligt biträde som meddelats i samband med att ett förvarsbeslut verkställdes ska anses omfatta även beslut om avskiljande och placering i häkte.

I MIG 2019:20 har Migrationsöverdomstolen ansett att åtgärder som ett offentligt biträde vidtar för att överklaga Migrationsverkets avslagsbeslut i ett ärende om snabb handläggning enligt 12 § förvaltningslagen (2017:900) har ett sådant samband med den rättsliga angelägenhet i vilken biträdet är förordnad att de ingår i uppdraget. Åtgärderna bedömdes också nödvändiga för att tillvarata huvudmannens intressen.

Migrationsöverdomstolen har i tidigare avgörande slagit fast att ett förordnande som offentligt biträde för en person som hålls i förvar omfattar - utöver själva frågan om förvar - även beslut om avskiljande och placering i häkte av den som hålls i förvar. Det saknas enligt Migrationsöverdomstolens uppfattning anledning att behandla åtgärder som vidtas av ett offentligt biträde vid överklagande av beslut om övervakat besök annorlunda än beslut om avskiljande och placering i häkte. Ett beslut om övervakning av besök har ett så nära samband med frågan om förvar att åtgärder som vidtas av ett offentligt biträde vid överklagande av ett sådant beslut får anses omfattas av uppdraget. Ett överklagande av ett beslut om övervakat besök omfattas därför av förordnandet som offentligt biträde. DE har därmed rätt till ersättning för de åtgärder som vidtagits inom ramen för överklagandet av beslutet.

Migrationsdomstolen har inte gett DE tillfälle att skicka in någon kostnadsräkning i målet och har därefter avvisat hans yrkande om ersättning. Migrationsöverdomstolen bör inte som första instans ta ställning till ersättningens storlek. Överklagandet ska således bifallas på så sätt att migrationsdomstolens dom upphävs i den del som rör ersättning till offentligt biträde och målet visas åter till migrationsdomstolen för ny prövning i den delen.

Migrationsöverdomstolens avgörande. Migrationsöverdomstolen bifaller överklagandet och upphäver migrationsdomstolens dom i den del den avser ersättning till offentligt biträde. Den delen av målet visas åter till migrationsdomstolen för ny handläggning.

Sökord:

Litteratur:
